

**Jubileuszowa Sesja 75-lecia
Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych
oraz Sesja Komitetu Wykonawczego
Unii Europejskich Akademii Rolniczych,
Żywności i Wykorzystania Zasobów Przyrody
(Moskwa, Sankt Petersburg, 23–25 VI 2004 r.)**

Jerzy J. Lipa¹, Andrzej Grzywacz²

¹ *Instytut Ochrony Roślin*

ul. Mieczurina 20, 60-318 Poznań

² *Katedra Ochrony Lasu i Ekologii, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego*

ul. Nowoursynowska 159, 02-767 Warszawa

Wstęp

W dniu 25 czerwca 2004 r. Rosyjska Akademia Nauk Rolniczych (Rossijskaja Akademijskaja Sielskochozjaistwiennych Nauk, RASCHN) obchodziła jubileusz 75-lecia swej działalności. Z tej okazji w dniach od 23 do 25 czerwca 2004 r. odbyło się kilka jubileuszowych konferencji, sesji naukowych i dyskusji okrągłego stołu – o charakterze międzynarodowym – w Moskwie oraz w Sankt Petersburgu.

O wysokiej randze jubileuszu świadczy to, że w dniu 24 czerwca Sesja Zgromadzenia Ogólnego RASCHN przebiegała wspólnie z Sesją Komitetu Wykonawczego Unii Europejskich Akademii Rolniczych, Żywności i Wykorzystania Zasobów Przyrody. To sprawiło, że w jubileuszowej sesji brało udział wiele zagranicznych delegacji, w tym sześciuosobowa grupa z Polski. Polską Akademię Nauk reprezentowali: prof. Emil Nalborczyk jako – Wiceprezes PAN, prof. Andrzej Grzywacz –

Przewodniczący Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN oraz prof. Antoni Rutkowski – Przewodniczący Kapituły Medalu im. M. Oczapowskiego. Natomiast jako zaproszeni zagraniczni członkowie RASCHN – w jubileuszowych sesjach brali udział – prof. Konrad Bajan, prof. Henryk Jasiorowski i prof. Jerzy J. Lipa. Delegacji towarzyszył prof. Eugeniusz Duraczyński, dyr. Stacji Naukowej PAN w Moskwie.

Rosyjska Akademia Nauk Rolniczych swe historyczne korzenie ma we Wszechzwiązkowej Akademii Nauk Rolniczych im. Lenina (WASCHNIL) powołanej rozporządzeniem nr 9/306 Rady Narodowych Komisarzy ZSRR z dnia 25 czerwca 1929 r. Rozporządzeniem tym ustanowiono także 12 instytutów naukowo-badawczych, którym przypisano rozwój głównych działów nauk rolniczych. Na owe czasy instytutom zapewniono dobre warunki do rozwoju badań naukowych w celu zwiększenia produkcji żywności. W instytutach WASCHNIL powstało wiele ważnych odkryć oraz szkół naukowych, m.in. N. Wawiłowa – zasoby genetyczne i selekcja roślin, D.L. Radzińskiego – hodowla roślin, A.N. Kostyczewa – melioracje oraz K.I. Skrjabina – weterynaria.

Pierwszym Prezydentem WASCHNIL w latach 1929–1935 był jej inicjator i wybitny genetyk, hodowca i fitogeograf Nikołaj I. Wawiłow. Niestety, w latach trzydziestych, stał się on ofiarą stalinowskich represji wskutek napastliwych ataków Trofima D. Łysenki. Należy podkreślić, że w aktualnie wydawanych prospektach RASCHN ani słowem nie wspomina się o Łysence, natomiast zasługi N.I. Wawiłowa dla Akademii oraz nauk rolniczych w Rosji są bardzo wysoko oceniane.

Zmiany w organizacji nauk rolniczych jako skutek transformacji politycznych w ZSSR i Rosyjskiej Federacji

Po transformacji politycznej i rozpadzie Związku Radzieckiego konieczne były zmiany w organizacji nauki w Rosyjskiej Federacji. Dlatego dekretem Prezydenta Rosyjskiej Federacji nr 82 z 30 stycznia 1992 r. „O Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych” dawna WASCHNIL została przekształcona w RASCHN, będąc blisko związana z Ministerstwem Rolnictwa Rosyjskiej Federacji. Natomiast dawna Akademia Nauk ZSRR została przemianowana na Rosyjską Akademię Nauk (RAN), która w zakresie swej działalności ma różne dziedziny nauk ścisłych, w tym nauki przyrodnicze, jednak z wyłączeniem nauk rolniczych. Należy podkreślić, że specyfiką organizacji nauki w dawnym ZSRR, a także w obecnej Rosyjskiej Federacji, jest istnienie wielu branżowych akademii, m.in. Rosyjskiej Akademii Nauk Medycznych, podczas gdy w większości innych krajów narodowe akademie obejmują wszystkie dziedziny nauk, choć np. w Szwecji – oprócz ogólnej Akademii – działa także Królewska Szwedzka Akademia Rolnictwa i Leśnictwa (KSLA).

Transformacja polityczna w Rosyjskiej Federacji i przekształcenie WASCHNIL w RASCHN spowodowało ogromne zmiany w organizacji nauki, gdyż wiele ważnych tzw. wszechrosyjskich instytutów znalazło się poza granicami Rosji m.in. w granicach Ukrainy, Kazachstanu, Białorusi, Mołdawii i innych obecnie samodzielnych państw. Konieczna więc była reorganizacja sieci instytutów i laboratoriów i proces ten jest kontynuowany do dzisiaj. Wystarczy powiedzieć, że w 2000 r. w strukturze RASCHN było 225 instytutów, w tym 96 wszechrosyjskich, 76 regionalnych, 27 obwodowych, 23 stacji doświadczalnych oraz dwa centra naukowe. W instytutach było 1576 naukowych laboratoriów, 1273 zakładów, 135 stacji doświadczalnych, 80 punktów doświadczalnych, 79 ośrodków selekcyjnych oraz 136 szkół rolniczych.

Oprócz placówek naukowo-badawczymi w strukturze RASCHN w 2000 r. było 399 gospodarstw doświadczalno-produkcyjnych oraz 66 doświadczalno-przemysłowych przedsiębiorstw i biur konstrukcyjnych. Gospodarstwa doświadczalno-produkcyjne RASCHN posiadały 2,2 mln ha ziemi ornej, 1,7 mln. ha pastwisk, 313 tys. sztuk bydła, 132 tys. trzody chlewnej i 44 tys. owiec.

We wszystkich jednostkach organizacyjnych RASCHN zatrudnionych było 111 tys. pracowników, w tym 14300 pracowników naukowo-badawczych, z których połowa miała stopień kandydata nauk (doktora).

Od 2001 r. struktura organizacyjna RASCHN i majątek podlega przeglądowi, reorganizacji i akredytacji. Nie jest to zadanie łatwe z uwagi na tzw. czynnik ludzki, gdyż w wielu obwodach, regionach i miejscowościach jednostki RASCHN są jedynym pracodawcą dla miejscowej ludności.

Zadania i struktura organizacyjna

Zgodnie z dekretem z 30 stycznia 1992 r. do statutowych zadań RASCHN należy m.in.:

- opracowywanie i wypełnianie ogólnorosyjskich programów związanych z różnymi działami badań rolniczych m.in. ekonomiki rolniczej, rozwoju osiedli wiejskich, ochrony roślin, leśnictwa, produkcji roślinnej i zwierzęcej;
- kształtowanie sieci instytutów naukowych oraz międzyresortowych kolektywów;
- tworzenie warunków dla rozwoju kadr naukowych dla rolnictwa;
- organizowanie współpracy międzynarodowej w zakresie nauk rolniczych;
- wydawanie czasopism i książek;
- utrzymywanie Centralnej Biblioteki Rolniczej.

Powyższe zadania i obowiązki sprawiają, że Rosyjska Akademia Nauk Rolniczych to nadal potężna organizacja naukowo-produkcyjna. Oprócz Centrum w Moskwie ma ona cztery regionalne centra/oddziały: (1) Północno-Zachodnie Naukowo-Metodyczne Centrum w Sankt Petersburgu; (2) Północno-Wschodnie Naukowo-Metodyczne Centrum w Kirowie; (3) Daleko-Wschodnie Naukowo-Metodyczne

Centrum w Chabarowsku; (4) Syberyjskie Regionalne Naukowo-Metodyczne Centrum w Nowosybirsku.

W wyniku kolejnych reorganizacji i akredytacji rozpoczętych w 1992 r. RASCHN ma obecnie 9 Wydziałów, w strukturze których działa 196 instytutów naukowych oraz 51 centrów badawczo-rozwojowych z zakresu biotechnologii, selekcji i hodowli roślin oraz zwierząt, mechanizacji rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego oraz innych dziedzin szeroko rozumianych nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. W jednostkach organizacyjnych RASCHN jest zatrudnionych blisko 14500 pracowników naukowo-badawczych, z których blisko połowa ma stopień kandydata nauk lub doktora nauk. W części korporacyjnej RASCHN ma 150 członków rzeczywistych, 145 członków korespondentów oraz 186 członków zagranicznych.

Struktura i organizacja Akademii jest bardzo rozbudowana, gdyż dziewięciu wydziałom merytorycznym, podlegają następujące instytuty:

1. Wydział Ekonomiki i Stosunków Własnościowych Ziemi ma 7 instytutów w tym 3 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Ekonomiki Rolnictwa,
 - Wszechrosyjski Instytut Ekonomiki, Pracy i Zarządzania w Rolnictwie,
 - Wszechrosyjski Instytut Problemów Rolnictwa i Informatyki im. N.N. Nikonowa,
 - Instytut Ekonomiki i Organizacji Agropromysłowego Kompleksu Nadwołżańskiego,
 - Instytut Ekonomiki i Organizacji Agropromysłowego Kompleksu Środkowo-Czarnoziemnego Rejonu,
 - Północno-Zachodni Instytut Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa,
 - Dalekowschodni Instytut Ekonomiki, Organizacji i Planowania Agropromysłowego Kompleksu.
2. Wydział Agronomii ma 25 instytutów, w tym 7 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Agrofizyki,
 - Wszechrosyjski Instytut Agrochemii im. D.N. Prjanisznikowa,
 - Wszechrosyjski Instytut Uprawy i Ochrony Gleby przed Erozją,
 - Wszechrosyjski Instytut Mikrobiologii Rolniczej,
 - Wszechrosyjski Instytut Radiologii i Agroekologii,
 - Wszechrosyjski Instytut Konstruktorski i Projektowo-Technologiczny,
 - Wszechrosyjski Instytut Organicznych Nawozów i Torfu,
 - Wszechrosyjski Instytut Gleboznawstwa im. W.W. Dokuczajewa.
3. Wydział Melioracji oraz Gospodarki Wodnej i Leśnej ma 11 instytutów, w tym 4 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Hydrologii i Melioracji im. A.N. Kostjakowa,
 - Wszechrosyjski Instytut Nawodnień w Rolnictwie,
 - Wszechrosyjski Instytut Wykorzystania Zmeliorowanych Gleb,
 - Wszechrosyjski Instytut Melioracji Rolno-Leśnej.

4. Wydział Hodowli Roślin ma 56 instytutów, w tym 43 z zakresu hodowli roślin i 13 z zakresu biotechnologii, a wśród nich m.in. są :
 - Wszechrosyjski Instytut Hodowli Roślin im. N.I. Wawiłowa,
 - Wszechrosyjski Instytut Roślin Motylkowych i Przeznaczanych na Kasze,
 - Wszechrosyjski Instytut Biotechnologii Rolniczej,
 - Wszechrosyjski Instytut Roślin Oleistych im. W.S. Pustowojta,
 - Wszechrosyjski Instytut Ryżu,
 - Wszechrosyjski Instytut Pasz im. W.R. Wiljamsa.
5. Wydział Ochrony Roślin ma 4 instytuty, w tym 3 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Ochrony Roślin,
 - Wszechrosyjski Instytut Fitopatologii,
 - Wszechrosyjski Instytut Biologicznych Metod Ochrony Roślin,
 - Dalekowschodni Instytut Ochrony Roślin.
6. Wydział Zootechniki ma 22 instytuty, w tym 4 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Zootechniki,
 - Wszechrosyjski Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt,
 - Wszechrosyjski Instytut Fizjologii, Biochemii i Żywienia Zwierząt,
 - Wszechrosyjski Instytut Drobiarstwa.
7. Wydział Medycyny Weterynaryjnej ma 17 instytutów, w tym 7 wszechrosyjskiej rangi;
 - Wszechrosyjski Instytut Wirusologii i Mikrobiologii Weterynaryjnej,
 - Wszechrosyjski Instytut Eksperymentalnej Weterynarii im. Ja.R. Kowalenki,
 - Wszechrosyjski Instytut Helmintologii im. K.I. Skrjabina,
 - Wszechrosyjski Weterynaryjny Instytut Patologii, Farmakologii i Terapii,
 - Wszechrosyjski Instytut Weterynaryjnej Higieny i Ekologii,
 - Wszechrosyjski Instytut Przemysłu Bioweterynaryjnego.
8. Wydział Mechanizacji, Elektryfikacji i Automatyzacji ma 12 instytutów, w tym 4 wszechrosyjskiej rangi:
 - Wszechrosyjski Instytut Mechanizacji Rolnictwa,
 - Wszechrosyjski Instytut Elektryfikacji,
 - Wszechrosyjski Instytut Mechanizacji Hodowli Zwierząt,
 - Wszechrosyjski Instytut Napraw i Eksploatacji Maszyn.
9. Wydział Przechowalnictwa i Przetwórstwa Produkcji Rolnej ma 20 instytutów oraz 29 zakładów doświadczalnych i przetwórczych, m.in.:
 - Państwowy Instytut Przemysłu Piekarniczego,
 - Wszechrosyjski Instytut Przemysłu Mleczarskiego,
 - Wszechrosyjski Instytut Przemysłu Masła i Sera,
 - Wszechrosyjski Instytut Przemysłu Mięsnego im. W.M. Gorbatowa.

Powyższe informacje dobitnie wskazują, że wśród rolniczych akademii RASCHN ma bez wątpienia najdłuższą historię działalności i jest największą organizacją tego typu w świecie. Dlatego też trzydniowy jubileusz był wypełniony bardzo

ciekawymi merytorycznie i historycznie referatami. Za szczególnie interesujące należy uznać cztery dyskusje okrągłego stołu, które koncentrowały się na aktualnych i przyszłych trendach rozwoju nauk rolniczych w Rosji i na świecie.

Kalendarium Jubileuszu 75-lecia Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych

1. Plenarna Jubileuszowa Sesja RASCHN nt. „Rola i miejsce nauk rolniczych w agroprzemysłowym kompleksie Rosji” w dniu 23 czerwca 2004 r. w Salach Cerkiewnych Zgromadzeń Soboru Chrystusa Zbawiciela w Moskwie

Sesja ta odbyła się w salach Soboru Chrystusa Zbawiciela przy ul. Wołchonki 15 na bulwarze rzeki Moskwa, nieopodal Kremla. W latach trzydziestych XX wieku świątynia była „zrównana z ziemią” w ramach programu ateizacji społeczeństwa radzieckiego. Sobór został odbudowany w 2003 r. i oprócz części sakralnej ma także nowoczesne sale kongresowo-konferencyjne.

Program pierwszej sesji był następujący:

1. Otwarcia dokonał i referat pt. „Rola i miejsce nauk rolniczych w agroprzemysłowym kompleksie Rosji” wygłosił Akademik Gennadij A. Romanienko – Prezydent RASCHN, odczytał również bardzo liczne adresy i telegramy z gratulacjami z okazji jubileuszu Akademii, w tym od Prezydenta Rosji W. Putina.
2. Minister Rolnictwa Rosyjskiej Federacji A.V. Gordijew – w swym wystąpieniu – podkreślił osiągnięcia RASCHN i ich znaczenie dla gospodarki żywnościowej Rosji.
3. Pięć referatów działowych m.in. „Rola i miejsce nauk rolniczych w rozwoju najważniejszych działów agroprzemysłowego kompleksu Rosji”, „Ochrona roślin” i inne wygłosili akademicy: A.N. Kasztanow, L.K. Ernst, A.V. Petrikow, A.K. Czajka, I.A. Bakułow, K.W. Nowożyłow, W.I. Czernoiwanow, P.L. Gonczarow;
4. W części „Wystąpienia gości” obok przewodniczących licznych delegacji zagranicznych wiceprezes E. Nalborczyk przekazał od Prezydium Polskiej Akademii Nauk na ręce Prezesa Romanienki gratulacje z okazji Jubileuszu, a prof. A. Rutkowski wręczył Medal im. Michała Oczapowskiego, przyznany przez Kapitułę, który jest najwyższym wyróżnieniem Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN.
5. Po zakończeniu Sesji uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia Soboru oraz wysłuchali wspaniałego koncertu, który był przygotowany przez najwybitniejsze zespoły i artystów rosyjskich oraz z krajów sąsiednich. Jubileusz RASCHN

w części moskiewskiej był bardzo dużym przedsięwzięciem organizacyjnym, w którym udział wzięło około 1500 osób, w tym liczne delegacje zagraniczne.

II. Wspólne plenarne zgromadzenie RASCHN oraz posiedzenie Komitetu Wykonawczego Unii Europejskich Akademii Nauk Rolniczych, Żywności i Wykorzystania Zasobów Przyrody w dniu 24 czerwca 2004 r. w Domu Nauki RASCHN w Moskwie przy ul. Jagodna 15

W ramach posiedzenia wysłuchano następujących referatów:

1. „Przyszłość badań rolniczych oraz Akademii Rolniczych” – J.M. Boussard (Francja), Prezydent Unii Europejskich Akademii Rolniczych, Żywności i Wykorzystania Zasobów Przyrody;
2. „Ekologiczne i genetyczne podstawy kształtowania się adaptacyjnego potencjału roślin uprawnych” – A.A. Żuczenko, Wiceprezes RASCHN;
3. „Genetyczne zasoby zwierząt użytkowanych w rolnictwie Rosji” – W.I. Fisinin, Wiceprezes RASCHN;
4. „Uzyskiwanie i perspektywy wykorzystania transgenicznych zwierząt jako producentów białek farmakologicznych” – G. Brehm (Niemcy);
5. „Biotechnologia produktów żywienia i bezpieczeństwo żywności” – I.A. Rogow (Rosja);
6. „Europejski fundusz naukowo-badawczy a genomika roślin” – W. Stiekema (Holandia);
7. „Genetyczne zasoby mikroorganizmów oraz systemów przydatnych dla rolnictwa” – I. A. Tichonowicz (Rosja).

Po dwudniowych intensywnych obradach w Moskwie uczestnicy jubileuszu przejechali do Sankt Petersburga nocą, pociągiem o nazwie „Nikołajewski Ekspres”, którego atrakcją są wnętrza wagonów sypialnych urządzone jak w „czasach carskiej Rosji”. Ciekawostką jest, że bilet upoważnia pasażera do bezpłatnego śniadania z kawiozem i butelką wódki lub koniaku, a obsługa pociągu ma mundury w stylu epoki.

**Jubileuszowe Dyskusje okrągłego stołu
w Sankt Petersburgu – 25 czerwca 2004 r.**

Sankt Petersburg to ogromna aglomeracja miejska z bardzo dużym potencjałem naukowym, między innymi tutaj mieści się Północno-Zachodni Regionalny Oddział RASCHN z dużą liczbą instytutów.

W 2003 r. Sankt Petersburg obchodził Jubileusz 300-lecia założenia miasta przez Cara Piotra Wielkiego. Centrum miasta zostało dużym nakładem finansowym odnowione, a mieszkańcy oraz turyści, wysoko oceniają zmiany na lepsze.

Duża liczba instytutów naukowo-badawczych z zakresu nauk rolniczych (ochrona roślin, genetyka zwierząt, biotechnologia, mikrobiologia rolnicza, agrofizyka i inne) pozwoliła na równoległe zorganizowanie kilku bardzo ciekawych dyskusji okrągłego stołu, na temat kluczowych zagadnień w naukach rolniczych.

1. Okrągły stół pt. „Genetyczne zasoby i biotechnologia w produkcji roślinnej”

Miejsce: Wszechrosyjski Instytut Produkcji Roślinnej im. N.I. Wawiłowa.

Moderatorzy: A.A. Żuczenko (Rosja), A.I. Atanasow (Bułgaria), V.A. Dragawcew (Rosja).

Wystąpienia wprowadzające:

- „Genetyczne zasoby roślin i sposoby zwiększenia produkcji żywności na Ziemi” – W.A. Dragawcew (Rosja),
- „Biotechnologia i genetyczne zasoby w rolnictwie Bułgarii” – A.I. Atanasow (Bułgaria),
- „Nordycki bank genów – wczoraj, dzisiaj, jutro” – P. Tigerstedt (Finlandia),
- „Introdukcja i selekcja roślin warzywnych ze zwiększoną zawartością biologicznie czynnych substancji i antyutleniaczy” – W.F. Piwowarow (Rosja),
- „Międzynarodowa współpraca w dziedzinie genetycznych zasobów roślin: nowe tendencje rozwojowe i wyzwania” – J. Turok (Włochy),
- „Genetyczne zasoby roślin: ochrona i wykorzystanie genetycznej różnorodności w Japonii” – K. Okuno (Japonia),
- „Globalna przydatność genetycznych zasobów gatunków *Zea mays* L. i możliwości ich wykorzystania” – P. Görtz (Niemcy),
- „Genetyczne zasoby pestkowych drzew owocowych i wykorzystanie ich w selekcji” – N.I. Savelev (Rosja),
- „Zielona rewolucja i bezpieczeństwo żywności w rozwijającym się świecie” – G.S. Khush (Indie),
- „Rośliny lecznicze i preparaty roślinne: stan obecny i przyszły” – W.A. Bykow (Rosja).

2. Okrągły stół pt. „Genetyczne zasoby i biotechnologia w produkcji zwierzęcej”

Miejsce: Wszechrosyjski Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt Gospodarskich.

Moderatorzy: L.K. Ernst (Rosja), G. Brehm (Niemcy), P.N. Prochorenko (Rosja).

Wystąpienia wprowadzające:

- „Genetyczne zasoby bydła rogatego” – P.N. Prochorenko (Rosja),
- „Genetyczne konstruowanie brojlerów XXI wieku” – J. McAdam (Wielka Brytania),
- „Perspektywy wykorzystania biotechnologii w produkcji zwierzęcej: obecne wykorzystanie i przyszłość” – Y. Izaike (Japonia),

- „Genetyczne zasoby koni” – W.W. Kałasznikow (Rosja),
- „Współczesna produkcja zwierzęca w Holandii: teoria i praktyka” – J.H. Metz (Holandia),
- „Genetyczne zasoby ryb” – A. M. Bagrow (Rosja),
- „Biotechnologiczne metody w sztucznej hodowli ryb” – J. Kouril (Czechy),
- „Genetyczne zasoby, biotechnologia i bezpieczeństwo żywności” – J. Bulla (Słowacja),
- „Analiza genomu i genodiagnostyka w ocenie genetycznych zasobów oraz w selekcji zwierząt udomowionych” – N.A. Zinowiewa (Rosja).

3. Okrągły stół pt. „Genetyczne zasoby i biotechnologia w mikrobiologii i przemyśle spożywczym”

Miejsce: Wszechrosyjski Instytut Mikrobiologii Rolniczej i Wszechrosyjski Instytut Ochrony Roślin w Puszkynie.

Moderatorzy: E.I. Sizenko (Rosja), E. Nalborczyk (Polska), I.A. Tichonowicz (Rosja)

Wystąpienia wprowadzające:

- „Właściwości doskonalenia biotechnologii mlecznych produktów nowej generacji” – W.D. Charitonow (Rosja),
- „Bezpieczeństwo żywnościowe oraz ocena możliwych zagrożeń” – G. Menciukopschi (Rumunia),
- „Biotechnologia enzymatycznych preparatów wykorzystywanych w przemyśle spożywczym” – W.A. Poljakow (Rosja),
- „Nowe rodzaje funkcjonalnych produktów spożywczych w postaci tabletek” – G.A. Eresko (Ukraina),
- „Aktualna sytuacja i perspektywy biotechnologii w produkcji dodatków żywnościowych i barwników” – T.A. Nikiforowa (Rosja),
- „Nauka i technologia w winiarstwie” – J.L.G. Ribot (Francja),
- „Przyszłość biotechnologicznych metod w przemyśle mięsnym” – A.B. Lisycyn (Rosja),
- „Zasady kierowania biotechnologicznymi procesami przy produkcji szampa i win gazowanych” – B. Reitblatt (Niemcy),
- „Współczesne aspekty zwiększenia odżywczej i biologicznej wartości napojów” – L.A. Oganiesjanc (Rosja).

Większość wystąpień na sesjach naukowych i obradach okrągłego stołu była bogato ilustrowana za pomocą grafiki komputerowej z wykorzystaniem rzutników multimedialnych. Po wygłoszonych referatach odbywała się dyskusja; często uczestnicy zadawali dużo pytań i wygłaszali polemiczne uwagi. Całość obrad miała symultaniczną obsługę tłumaczy w j. angielskim i rosyjskim.

Zarówno podczas naukowych spotkań w Moskwie jak i Sankt Petersburgu zorganizowano wystawy, na których prezentowano praktyczne rezultaty badań prowadzonych w poszczególnych placówkach Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych. Obok

bardzo licznych posterów zawierających opis rezultatów badań prezentowano nowe odmiany owoców, warzyw, zbóż, nowe pestycydy w szczególności biopreparaty, rozwiązania konstruktorskie maszyn rolniczych, nowe produkty żywnościowe, ciekawe pomysły rozwiązań organizacyjnych mogące znaleźć zastosowanie w rolnictwie.

Obchody jubileuszu 75-lecia RASCHN były szeroko relacjonowane w prasie codziennej, jak i w rolniczych czasopismach branżowych, a nawet gazetach lokalnych, np. w tygodniku puszkiniowskiego rejonu „Carskosielskaja gazieta”.

Podsumowanie

Przedstawione informacje dobitnie świadczą o tym, że Rosyjska Akademia Nauk Rolniczych jest potężną organizacją naukowo-gospodarczą. W sposób udany przeszła transformację, odchodząc od socjalistycznego charakteru swej poprzedniczki WASCHNIL i skutecznie działa w ramach gospodarki rynkowej i nowej sytuacji politycznej.

O udanej transformacji RASCHN dobitnie świadczy międzynarodowy wymiar Jubileuszu 75-lecia oraz wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny przebiegu obrad i licznych konferencji. Odbycie Zgromadzenia Ogólnego RASCHN z Posiedzeniem Komitetu Wykonawczego Unii Europejskich Akademii Rolniczych jest sygnałem, że RASCHN jest zdeterminowana brać aktywny udział w międzynarodowym rozwoju nauk rolniczych.

Środowisko nauk rolniczych w Polsce miało i nadal ma bliskie kontakty z rosyjskimi pracownikami i placówkami nauk rolniczych w Rosji. Wydział V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Nauk ma umowę o współpracy naukowo-technicznej z RASCHN, która zapewnia placówkom naukowym kontakty, a indywidualnym pracownikom naukowym krótkie wyjazdy do Rosji celem realizacji wspólnych badań.

Jesteśmy przekonani, że ta obszerna informacja o zadaniach oraz aktualnym stanie RASCHN i sieci jej instytutów, a także o przebiegu jubileuszu, przyczyni się do rozszerzenia i pogłębienia współpracy i kontaktów między środowiskami nauk rolniczych Polski i Rosji.

Obecność polskiej delegacji była zauważona i dobrze przyjęta. Wyrażała się ona bowiem przekazaniem od Prezydium PAN oficjalnego listu gratulacyjnego przez wiceprezesa PAN prof. Emila Nalborczyka oraz współprzewodniczenia dyskusji okrągłego stołu na temat biotechnologii roślinnej. Zostało też bardzo dobrze przyjęte przez władze i członków RASCHN wręczenie przez prof. A. Rutkowskiego Medalu im. Oczapowskiego Prezydentowi RASCHN Akademikowi G. Romanienko. Natomiast prof. J. J. Lipa przekazał Medal 50-lecia Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu akademikowi K.W. Nowożyłowowi – wieloletniemu dyrektorowi Wszechrosyjskiego Instytutu Ochrony Roślin w Sankt Petersburgu-Puszkynie.

W ramach programu kulturalnego uczestnicy uroczystości jubileuszowych zwiedzili najważniejsze zabytki Sankt Petersburga oraz Jekaterinski Pałac w Carskim Siole i obejrzelili słynną „Bursztynową Komnatę”. Oryginalna komnata uległa zniszczeniu podczas walk o Leningrad w 1942 r. Jej rekonstrukcja trwała kilkanaście lat i została udostępniona zwiedzającym w 2003 r. z okazji Jubileuszu 300-lecia założenia Sankt Petersburga przez Piotra Wielkiego w 1703 r.

Rosyjska Akademia Nauk Rolniczych corocznie wydaje sprawozdanie ze swojej działalności w formie „Głównych Rezultatów Pracy”, znajdują się tam następujące działy: ekonomika, gospodarka gruntami i socjalny rozwój obszarów wiejskich, uprawa roli, melioracja, gospodarstwo wodne i leśne, produkcja roślinna, ochrona roślin, zootechnika, drobiarstwo, medycyna weterynaryjna, mechanizacja, elektryfikacja i automatyzacja, ochrona i przetwórstwo produktów rolniczych – obejmujące naukowe sprawozdania z realizacji najważniejszych tematów prowadzonych w placówkach podległych Akademii. Następnie są sprawozdania regionów (oddziałów) i centrów badawczych RASCHN, informacje o stanie zatrudnienia, wydawnictwach, bibliotekach, strukturze organizacyjnej oraz inwestycjach i remontach.

Osoby zainteresowane szczegółami odsyłamy do 4 publikacji, które są w posiadaniu autorów.

1. Czerpanow J.K. 2004. Rossijskaja Akademija Sielskochozjaistwiennych Nauk. FGNU, Rosinformagrotech, Moskwa: 78 ss.
2. Łysenko E.G., Garist A.W., Kłoczko N.N. 2001. Osnownyje Itogi Raboty Rossijskoj Akademii Sielskochozjaistwiennych Nauk za 1996–2000 g. RASCHN, Moskwa: 388 ss.
3. Łysenko E.G., Garist A.W., Kozłowa W.M., Kłoczko N.N. 2003. Osnownyje Itogi Raboty Rossijskoj Akademii Sielskochozjaistwiennych Nauk za 2002 g. RASCHN, Moskwa: 310 ss.
4. Łysenko E.G., Garist A.W., Kozłowa W.M., Jarosławcewa J.O. 2004. Osnownyje Itogi Raboty Rossijskoj Akademii Sielskochozjaistwiennych Nauk za 2003 g. RASCHN, Moskwa: 332 ss.